

Cartierul Mea Șearim din Ierusalim, la 145 de ani

Oricine vizitează Orașul Sfânt fie cu scop turistic, fie pentru a omagia una din cele trei religii care au înflorit aici de-a lungul istoriei și care îi conferă acest atribut, al sfințeniei, nu poate să nu viziteze sau măcar să dorească să treacă prin acest cartier pitoresc. Ajung aici pelerini din întreaga lume, dar printre aceștia, un număr însemnat sunt pelerini creștini români ! De ce ? Foarte simplu: fiindcă biserica ortodoxă română din Ierusalim se află chiar în acest cartier, pe o stradă impunătoare, Șivtei Israel nr. 46, chiar vizavi de Ministerul israelian al învățământului.

În zilele noastre cartierul este populat cu precădere de evrei ultra ortodocși, numiți în ebraică *haredim*, mulți aparținând grupului ultra religios denumit *Neturey Carta*. În anul 2016 locuiau în cartier 9600 de persoane, majoritatea aparținând celor două grupuri mari de evrei *haredim*: *hasidim* și *litaim*. Străzile, casele și oamenii arată de parcă aparțin unei alte perioade, cel mai probabil perioada țaristă în Rusia, sau poți avea impresia că te afli într-un cartier evreiesc est-european numit *ștetl*. Și limba vorbită de locuitori este mai mult yidiș (dialect german vorbit de evreii europeni) decât ivrit (ebraica modernă). La toate intrările în cartier sunt afișate anunțuri în ebraică și engleză care previn vizitatorii să aibă îmbrăcăminte modestă și decentă.

În cartier sunt zeci de instituții de învățământ ultra-religios: yeșivot, sinagogi și kolelim (tot un fel de școli religioase). Străzile sunt pline de magazine care oferă cărți religioase de studiat. Strada principală se numește tot Mea Șearim și este foarte renumită. Strada începe dintr-una din piețele cele mai renumite din Ierusalim, Kikar HaȘabat, Piața Șabatului. Aici au loc, prin tradiție, demonstrații contra încălcării regulilor religioase de către autorități, cum ar fi permiterea circulației rutiere de Șabat, mobilizarea tinerilor ultra religioși în armată etc.

Pe strada asta se află câteva instituții care au legătură cu România. La numărul 55 se află Kolel Bucarest în care se găsea Sinagoga Bucarest, pe numele lui Malbim, în yidiș Bucarester Șul. A fost înființată în 1901 și în anii 40 a trecut pe aici renumita yeșiva "Peer Israel" care aparține hasidutului Karlin. Astăzi clădirea este parțial distrusă, în partea ei superioară fiind ridicat un bloc. Doar la parter a mai supraviețuit sinagoga.

La numărul 67 se află Sinagoga Românească, Rumenișe Șul. Numele oficial este "Bet Yaakov șel Hasidei Buhuși", care a fost înființată de instituțiile de Kolel din București. Aici se află birourile de kolel România. Curtea Hasidimilor din Buhuși, județul Bacău, a fost întemeiată în anul 1866 de Rabinul Yițhak Fridman, pe strada Alexandru Ioan Cuza din oraș.

În aceeași perioadă, acesta a construit și sinagoga, edificiu care există și astăzi. Rabinul Fridman era nepotul Hasidimului Ruzhin. El a făcut din această curte din Buhuși un centru de pelerinaj pentru mii de Hasidim din estul Europei. În timpul celui de al doilea război mondial rabini din această curte, nepoții marelui rabin, au avut grijă de evreii polonezi și unguri alungați de ororile războiului spre București. După război, toți au făcut aliya (adică au emigrat în Israel). Astăzi hasidimii din Buhuși au yeșivot și alte instituții la Ierusalim, Tel Aviv, Bnei Brac, Tveria, Zfat.

La numărul 52 este o intrare spre un grup de blocuri care se numesc Batei Ungarin. Este clar că este vorba despre case ale maghiarilor (sau cel puțin așa era la înființare). Mulți dintre aceștia sunt originari din Transilvania. Printre

ei se află și câțiva din familia mea, originară din Cluj, care au venit la Cluj plecând din zona Satu Mare în secolul 19.

Despre cei 145 de ani de la înființare

Articolul acesta a fost scris tocmai acum, fiindcă săptămâna asta, după calendarul evreiesc, se împlinesc 145 de ani de la înființarea cartierului. Marele inițiator al construcțiilor evreiești din epoca aceea în Yerușalaim, Yosef Yoel Rivlin ne povestește cum s-a înființat cartierul, acesta fiind al cincilea cartier construit în afara zidurilor orașului vechi. Situația socială și igienică în orașul vechi între ziduri era critică din cauza înmulțirii populației. Era nevoie urgentă de a construi cartiere în afara zidurilor orașului, cu toate pericolele la care se expuneau curajoșii care își construiau locuințele acolo.

Întemeierea acestui cartier a început exact acum 145 de ani, anul 1873, de Roș Hodeș (prima zi a lunii) Kislev care cade exact astăzi, ca și atunci. Pericopa săptămânii, ca și acum, era Toldot, și s-a hotărât ca numele cartierului să fie luat de acolo. De aceea cartierul s-a numit la început Rehovot, după versetul 22 din Geneza cap. 26, care înseamnă lărgire, mărire. Asociația constructorilor a fost numită Mea Șearim, după versetul 12 din același capitol, care înseamnă "de o sută de ori", adică un simbol al eficienței constructorilor, după modelul din legenda lui Yițhak care, spunându-ne că Yițhak a semănat în anul acela grâu și a recoltat de o sută de ori mai mult, adică cu mult mai mult, ne vorbește despre eficiență. Foarte repede numele de Rehovot a fost uitat și a rămas Mea Șearim.

Trebuie să fim atenți că în ebraica modernă ambele nume au o altă semnificație. Mea Șearim este înțeles ca "o sută de uși" și așa fusese tradus în yidiș de locuitori "Hundert Toiern" și în engleză "Hundred Gates." Dar dacă cineva își închipuie că sunt o sută de porți la intrările în cartier se înșală. Cartierul are în total șase porți.

A apărut în revista [Baabel](#), Noiembrie 2018